

OKM PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU 15.3.2021

Taide- ja kulttuurialan tilanne keväällä 2021

Taidemusiikin säveltäjiä edustava Suomen Säveltäjät ry kiittää tiede- ja kulttuuriministeriä pyöreän pöydän keskustelusta. Vuoden koronasulkujen jälkeen musiikkialan hätä on jo huutava, joten alaa aidosti kuuntelevaa keskustelua ja siihen perustuvia rivakoita toimenpiteitä tarvitaan. Music Finlandin ja LiveFIN:in kokoamien lukujen perusteella elävän musiikin arvo vuonna 2020 laski yli 70 prosentilla, joka tarkoittaa vähintään 360 miljoonan tulonmenetyksiä. Musiikkialan ammattilaisfreelancereiden tulonmenetykset vuonna 2020 olivat noin 106,5 miljoonaa euroa. Lukuihin on laskettu mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön sekä yksityisten säätiöiden alalle suuntaamat korona-avustukset, joita musiikkialan toimijat ovat saaneet tähän mennessä noin 29 miljoonaa euroa.

Myös säveltäjille korona-aika on todella hankala. Esitykset peruuntuvat tai siirtyvät, tilaukset vähenevät ja tekijänoikeuskorvaukset ehtyvät. Vaikutus tulee olemaan radikaali pitkään esityspaikkojen aukeamisen jälkeen. Taiteen ja kulttuurin barometrin mukaan 22 % musiikkialan ammattilaisista on harkinnut alan vaihtoa, ja joukosta erottuvat alle 34-vuotiaat sekä freelancerina toimivat ja vieraskieliset taiteilijat. Valtion on toimittava, jotta kulttuurimme säilyttää elinvoimaisuutensa nyt, kun sitä tarvitaan eniten.

Millaisiin toimiin valtion tulisi ryhtyä keväällä 2021?

1. Tarvitaan lisää rahaa freelancer-taiteilijoille

Hallituksen vuoden ensimmäinen lisätalousarvio sisältää freelancereille tukea 15 miljoonaa. Tämä summa ei ole oikeassa suhteessa kulttuurialan kärsimiin menetyksiin. Pidämme kaikkein tärkeimpänä, että tällaista tukea taiteilijoille saadaan lisää.

Säveltäjien kannalta Taiteen edistämiskeskuksen kautta jaettavat työskentelyapurahat ovat toimiva tukimuoto. Pidämme arvokkaana tietoa, että apurahojen jakamisessa tullaan käyttämään taiteilijoita edustavia asiantuntijoita.

2. Tarvitaan useita koronatukimuotoja ja niiden kokonaiskuva

Musiikkiala on erittäin monimuotoinen ekosysteemi aivan pieniä ja todella suuria toimijoita, monenlaisia yhtiömuotoja, on yhdistyksiä ja osuuskuntia ja täysin ilman mitään yhtiötä itsensä taiteella elättäviä yksityishenkilöitä. Kuten sosiaaliturvan kanssa, ovat taiteilijat nyt myös koronatukien kanssa tilanteessa, jossa eri hallinnonaloilla tehdään tukitoimia, jotka yksityiskohtiensa

vuoksi saattavat mennä sivu suun tukea tarvitsevalta. Musiikkialan eri piirteet huomioon ottavia tukia pitää valmistella kokonaisuutena ja on varmistettava, että emme putoa hallinnonalojen väliin. Toivomme arvostuksen osoitusta kaikille tämän monimutkaisen ekosysteemin osasille.

3. Tapahtumien takuutuella ja exit-suunnitelmalla on kiire

Erityisen vaikea tilanne on elävän musiikin esittäjillä ja toimijoilla. Tapahtumien takuutuki on loistava idea ja sillä on kiire: kesän tapahtumista päätetään nyt. Takuutukea tulisi maksaa sekä tapahtumajärjestäjille että suoraan kaikille niille ekosysteemin osasille kuten freelancereille, jotka kärsivät kun tapahtuma peruuntuu tai olennaisesti pienenee. Puhtaat kustannustukimallit ovat ongelmallisia, ala tarvitsee kompensatiomallia.

Sitten kun koronarajoitukset lievenevät, valtiolta voi luottaa siihen, että ammattimaiset tapahtumajärjestäjät osaavat järjestää esityksiä koronaturvallisuus huomioon ottaen. Kulttuurialaa tulee kohdella samoilla ehdoilla kuin muitakin kokoontumisia.

4. Sosiaaliturvan koronatesti

Korona-aika on tuonut kipeästi esiin, kuinka huonosti sosiaaliturvan tämänhetkiset muodot saattavat sopia taiteilijan tueksi. Sosiaaliturvan tarve ja taiteellinen työ on sovitettava yhteen. Tekijänoikeustuloilla ei saisi olla työttömyysturvaa leikkaavaa vaikutusta. Työmarkkinatukeen tehdyt helpotukset yrittäjäksi katsotulle henkilölle tarvitsevat jatkoa kesäkuun jälkeenkin.

5. Tekijänoikeusdirektiivi voimaan sanamuodon mukaisesti

Tässä yhteydessä haluamme tuoda esiin vielä lainsäädäntöprosessissa olevan tekijänoikeusdirektiivin, jonka artikla 17 puuttuu ns. arvokuiluongelmaan. Kyseinen kohta on saatettava voimaan direktiivin sanamuodon mukaisesti, jotta direktiivin valmistelussa haettu tasapaino ei keikahda ja luovien alojen tulevaisuus voidaan turvata oikeudenmukaisilla markkinoilla.

Taiteen ja kulttuurin merkitys niin henkisesti kuin taloudellisesti on yhteiskunnallemme valtava. Kulttuuri on yksi koronasta eniten kärsineistä aloista. Tarvitsemme valtiovallan apua ja näkymän tulevaisuuteen.

Helsingissä 15.3.2021

Vappu Verronen

Toiminnanjohtaja